

BÜTÇE POLİTİKALARININ SPOR ALANINDA SUNULAN HİZMETLER ÜZERİNDEKİ ETKİSİNİN İNCELENMESİ VE DEĞERLENDİRİLMESİ

Arslan Erkan¹

Öz

Genel olarak devletin bir yıllık gelir ve giderlerini tahmin eden ve bir belge niteliğinde olan bütçelerin aynı zamanda ekonomik, mali, siyasi ve sosyal birtakım etkileri bulunmaktadır. Hükümetlerin taahhütlerini yerine getirmelerinin birer aracı olan bütçelerle kamusal harcamalara müdahale edilmektedir. Bütçe politikalarından diğer politikaların özellikle yatırım niteliği bulunan politikaların yakından etkilendiği bilinmektedir. Merkezi yönetim bütçeleri ile tahsis edilen ödeneklerin spor politikaları ve spor yatırımları üzerinde etkin, etkili, ekonomik ve verimli kullanılıp kullanılmadığı gerek hükümetler açısından gerekse mali disiplin açısından oldukça önemlidir. Aksi durumda ise yatırımlara ayrılan kaynaklar dolayısıyla oluşan bütçe açıkları borçlanma yoluyla kapatılmakta ve bu durum ağır faiz yükünü beraberinde getirmektedir. Bu çalışmada spor alanının en etkili aktörü olan Spor Genel Müdürlüğünün yıllık bütçelerinin etkin, etkili ve verimli kullanılıp kullanılmadığı yatırım, bütçe, tesisleşme, sporcu sayıları ve spor faaliyetlerine ilişkin tablolar aracılığı ile incelenerek analiz edilmeye çalışılmıştır. Analiz sonuçları değerlendirildiğinde ise ödenek miktarındaki artışlar ile hem spor yatırımları hem de sporda elde edilen başarılar arasında olumlu ve aynı yönde bir ilişki olduğu görülmüş ve elde edilen diğer bulgular tartışılmıştır.

Anahtar kelimeler: Bütçe, Yatırım, Spor, Kulüp

¹ Gençlik ve Spor Bakanlığı Strateji Geliştirme Dairesi Başkanı, Türk Hava Kurumu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İşletme Doktora öğrencisi

EXAMINATION AND EVALUATION OF THE EFFECTS OF BUDGET POLICIES ON THE SERVICES IN THE FIELD OF SPORTS

Arslan Erkan

ABSTRACT

In general, the budgets, which estimated an annual incomes and expenditures of the government and are in the nature of a document, also they have some economic, financial and social effects. Public expenditures are interfered with the budgets which are a tool of fulfilling commitments of the governments. Other policies, especially policies are in the nature of investment, closely are known to be affected from budget policies. It's quite important that allowances, which were allocated with the central government budget, whether are used to efficient, effective, economic and productive or not on policies of the sports and sports investments in term of both the governments and fiscal discipline. Otherwise, budget deficits occurring due to the resources allocated to the investment, are closed by borrowing and this situation brings heavy interest burden. In this study, the Sports Directorate General of annual budgets, which is the most influential actor the field of sport, whether are used to the active, effective and productive or not; were attempted to be investigated and analyzed through the tables of investment, budget, establishment of facility, the number of sportsman and sports activities. When the results were evaluated, it was found to be positive and a correlation in the same direction both sports investments and achievements which was obtained in sports between with the increase in the amount of funds and other findings obtained were discussed.

Keywords: Budget, Investment, Sports, Club

GİRİŞ

Bilindiği üzere siyasi ve ekonomik işlemlere sahip olan bütçeler verilen kararların en etkili bir şekilde yerine getirilmesini sağlarlar. Spor politikaları konusunda verilen kararların hayata geçirilmesinde bütçe politikaları önemli bir yere sahiptir. Sınırlı kaynaklarla spora yapılacak yatırımlar arasında belli bir dengenin kurulması, kamu harcamaları yoluyla bu alandaki yatırımların şekli, içeriği ve büyüklüğünün belirlenmesi sosyo-politik açıdan günümüzde gittikçe artan bir öneme sahiptir. Bu açıdan bütçe politikalarının spor politikaları üzerindeki etkilerinin incelenmesi ve değerlendirilmesi gerekmektedir.

Türkiye’de bütçelerin gittikçe büyüdüğü ve buna oranla spora ayrılan kaynakların yıllar itibariyle arttığı görülmektedir. Genellikle sporu teşvik edici politikaların izlenmesi ve yatırımların devlet eliyle gerçekleştirilmesi yoluyla bu kaynakların kullanımı sözkonusu olmuştur. Bununla birlikte spora kamu sektörü, özel sektör, yerel yönetimler ve spor kulüpleri yatırım yapmasına karşın Türkiye’de sağlıklı nesillerin yetişmesinin gereklerinden biri olan spor henüz hak ettiği önem ve anlama ulaşamamıştır. Kamu sektörü tarafından yapılan yatırımlarda da zaman zaman kaynak yetersizliği ile karşılaşmakta ve mevcut kaynakların etkin, verimli ve rasyonel kullanılmadığı söylenmektedir. Diğer taraftan ise bütçe politikaları ile bu politikalar sonucu ayrılan kaynakların spor alanında sunulan hizmetler ve bu alana yapılan yatırımlara ne derece yeterli olduğu, siyasi baskılar sonucu yapılan yatırımların etkin ve verimli olup olmadığı sürekli tartışılan konulardan biridir.

Bu çalışmanın bazı düzlemlerde geçerli olan bir takım varsayımları bulunmaktadır. Bunlardan birincisi incelemememiz sadece bütçe açısından yapılmaktadır. Spor alanında sunulan hizmetlerin siyasi, sosyal ve kültürel alanlardaki etkilerinin incelenmesi çalışmanın konusu dışındadır. İkinci olarak Spor Genel Müdürlüğünün merkezi yönetim bütçesinden istediği ödenek miktarını aldığı varsayımdır. Elbetteki belli ölçekteki hizmetlerin yerine getirilebilmesi için büyük miktarda ödeneklere ihtiyaç bulunmaktadır. Ancak eldeki bütçe imkanlarıyla olabilen en iyi ödeneğin alındığı kabul edilmektedir. Çalışmanın kapsamı iktisadi yaklaşımlara göre bütçe politikası, bütçe politikasının hedefleri, fonksiyonları ve etkileri ile Spor Genel Müdürlüğünün merkezi yönetim bütçesi ile tahsis edilen ödenekler çerçevesinde yaptığı faaliyetler ve sunduğu hizmetler ile bu alanda yaptığı yatırımlardır.

Çalışmadaki temel amaç; merkezi yönetim bütçesinden Spor Genel Müdürlüğüne tahsis edilen ödeneklerin bu alanda sunulan hizmetler üzerinde

etkin, ekonomik ve verimli olduğunu bütçe, yatırım, tesis, sporcu ve organizasyon sayılarını gösteren tablolar üzerinden değerlendirilmesini ve analizini yapmaktır. Bu güne kadar incelenmemiş ancak birbiriyle yakın ilişkisi olduğu değerlendirilen bütçe politikaları ve spor politikaları gibi iki değişken arasındaki ilişki ve etkilerin ortaya çıkarılmasıdır. Bu yapılırken bir taraftan bütçe kavramı ve bütçe ilkeleri ve mali disiplin üzerinde durulacak bir taraftan da Spor Genel Müdürlüğü tarafından sunulan hizmetlerin tanıtılmasına özen gösterilecektir.

1. BÜTÇE KAVRAMI VE BÜTÇE İLKELERİ

Devletlerin yerleştiği coğrafya üzerindeki hizmetler özelliklerine göre, kamu kesimi veya özel kesim tarafından görülür. Özel kesimin yapmadığı veya yapmadığı hizmetler kamu kesimi tarafından yerine getirilir. Bütçe, kamu kesiminin ürettiği hizmetlerin finansman aracıdır. Ülke kaynaklarının sınırlı olması kamu gelirlerinin de sınırlı olması sonucunu doğurmuştur. Tarihsel süreç içinde devletlerin yürüttükleri kamu hizmetlerinin artması, mevcut kamu hizmetlerinin standartlarının yükselmesiyle kamu hizmetlerinin maliyeti ve toplam ülke ekonomisi içindeki payı sürekli artış gösteren bir trend içine girmiştir. Bir taraftan kamu hizmetlerinin genişlemesi sonucu artan kamu giderleri, diğer taraftan artırılması zor olan kamu kaynakları arasında bir denge kurma gereği devletleri bütçe yapmaya zorlamıştır (Koç, 2001: 14).

Bütçe esas itibarı ile gelir ve gideri gösteren bir belgedir. Dolayısıyla bütçe, bir ülkenin belirli bir dönemine ait (genellikle yıllık) gelir ve giderlerini gösteren bir tahmin belgesidir. Bütçenin kamunun geleceğe yönelik bir mali plan olması, tahmin belgesi niteliğini ortaya çıkarmaktadır (Bülbül, Ejder, Şahan, 2005: 3). 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununun 3 üncü maddesinin f bendine göre bütçe "belirli bir dönemdeki gelir ve giderlerin tahmini ile bunların uygulanmasına ilişkin hususları gösteren ve usulüne uygun olarak yürürlüğe konan belgeyi" ifade etmektedir.

5018 sayılı Kanunla getirilen bütçe ilkeleri bütçe disiplinini sağlamak suretiyle mali disiplinin sağlanmasına hizmet etmektedir. Özellikle kalkınma planları ve orta vadeli mali programla olan uyumu kamu kaynaklarının etkili, ekonomik ve verimli kullanılmasına ayrıca hesap verebilirliğin ve saydamlığın sağlanmasına hizmet etmektedir. Bütçelerin hazırlanmasında ve uygulanmasında aşağıda sadece birkaçına yer verilen ilkelere uyulmaktadır.

- Bütçelerin hazırlanması ve uygulanmasında, makroekonomik istikrarla birlikte sürdürülebilir kalkınmayı sağlamak esastır.
- Kamu idarelerine bütçeyle verilen harcama yetkisi, kanunlarla düzenlenen görev ve hizmetlerin yerine getirilmesi amacıyla kullanılır.
- Bütçeler kalkınma planı ve programlarda yer alan politika, hedef ve önceliklere uygun şekilde, idarelerin stratejik planları ile performans ölçütlerine ve fayda-maliyet analizine göre hazırlanır, uygulanır ve kontrol edilir.
- Bütçe, hükümetin malî işlemlerinin kapsamlı ve saydam bir şekilde görünmesini sağlar.

2. BÜTÇENİN SİYASİ FONKSİYONUNUN HÜKÜMET PROGRAMLARI ÜZERİNDEKİ ETKİSİ

Bilindiği üzere, kamu yönetiminin işleyişi bütçe ile mümkün olur. Bütçeyi yürütme organı, yani hükümet hazırlar. Yasama organı, hükümet tarafından hazırlanan bütçe tasarısını görüşür ve gerekli gördüğü değişiklikler yapıldıktan sonra onaylayarak kanunlaştırılır. Yasama organının bütçeyi görüşmesi sırasında, hükümet hazırlamış olduğu tasarımı yasama organına karşı savunur. Çünkü bütçe, hükümetin geleceğe ait programlarını ve izleyeceği siyaseti yansıtan bir araç niteliğindedir. Bütçenin siyasi fonksiyonu, ülkeyi yöneten siyasi iktidarların topluma yaptıkları vaatleri bütçe imkanları vasıtasıyla yerine getirebilmelerini ifade eder.

“Bu fonksiyon kısaca bütçenin parlamentoya hükümete yol gösterme, bütçeyi yönetme ve denetleme imkanını vermesidir. Bilindiği gibi kamu faaliyetlerinin temelini teşkil eden kamusal ihtiyaçlar ve hizmetler ile bu hizmetlerin görülmesi sonucu ortaya çıkan kamu gider ve gelirlerinin miktar, hacim, bileşimi ve teknikleri, kamu karar alma ve yürütme birimleri yani siyasi otorite tarafından belli edilmektedir. Bu ise bütünüyle siyasi bir süreci işletmektedir. Bu siyasi sürecin somut yönü ise kamu siparişi anlamına da gelen “kamu bütçesi” ile ortaya konmaktadır” (Ekodialog, www.ekodialog.com).

3. YATIRIM HARCAMALARININ NİTELİĞİ VE BÜTÇE POLİTİKASI İÇERİSİNDEKİ ÖNEMİ

Vatandaşların devletten en önemli istekleri kamusal gereksinimlerin karşılanmasıdır. Bütçe devletin bu gereksinimleri karşılamada kullanıldığı temel bir araçtır. Kamu bütçeleri, devletin bir mali yıl içinde yapacağı harcama ve

gelir tahminlerini gösteren bir belge olmanın ötesinde, tahsis ve bölüşüm gibi bazı temel fonksiyonları da gerçekleştirme aracıdır. Dolayısıyla bütçenin uygulanması iktisadi, mali, toplumsal, hukuksal ve hatta kültürel boyutu olan birçok sonucun ortaya çıkmasını sağlamaktadır (Canbay, 2001: 125).

Diğer taraftan Kamu kesiminde mal ve hizmet üretmekle yükümlü her bir birimin kamusal ihtiyaçlarının temini için yaptıkları harcamalar toplamı olan kamu harcamalarının başarısı, kamu hizmetlerinin etkinliği ile ölçülmekte ve bu hizmetlerin etkinliği de bütçeler aracılığıyla sağlanmaktadır (Coşkun, 1986: 12).

4. SPOR KAVRAMI

Spor, bireylerin fiziksel, zihinsel, duygusal ve sosyal yönden gelişimlerini sağlayan, bilgi, beceri ve liderlik yeteneklerini geliştiren bir araçtır. Spor, insanın kendi kendisini disipline etmesine karşılaşıcağı psikolojik ve fizyolojik sorunların üstesinden gelmesine yardım eder. Sporun uluslararası dostluk ve barış ile ülke ekonomisine getirdiği olumlu katkılarda vardır. Ayrıca, günümüzde gerek basın yayın organlarının spora yaklaşımı, gerekse insanların stresten kurtulma, vücutlarını formda tutma çabaları ve hepsinin ötesinde sporda kazanılan uluslararası başarılar, toplumun günlük yaşamında ve moral düzeyinde oldukça önemli hale gelmiş, spora önemli bir boyut kazandırmıştır. Nitekim günümüzde spor yapmak sportif aktivite içinde bulunmak, uygar insan olmanın da koşulları arasında yer almıştır. Bu noktada, devletin de spor olgusunu güçlendirmesi, yaygınlaştırması ve bununla ilgili tedbirleri alması oldukça önemli hale gelmiştir. Bu bağlamda devletin spor aktiviteleri geliştirmesi, yaygınlaştırması beklenen bir durumdur. Kuralları ve yarışma biçimleri birbirinden farklı oyunların organizasyonlarıyla gerçekleşen sportif aktivitelerin toplumda yaygınlaştırılarak yapılır ve uygulanır hale gelmesi oldukça önemlidir (Sunay, Saracalıoğlu, 2003: 43-44).

5. TÜRK SPOR POLİTİKALARI

5.1. Cumhuriyet Dönemi Spor Politikaları

1922'de kurulan Türkiye İdman Cemiyetleri İttifakı (TİCİ), devletin spor yönetimini özel bir idareye bıraktığı ilk kuruluştur. Bu kuruluş, 1924 yılında yürürlüğe giren 170 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı'yla kamu yararına çalışan kuruluşlardan sayılmış ve 171 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı'yla devlet tara-

findan bu kuruluşa yardım yapılması uygun görülmüştür (San, 1981: 87). Ayrıca yine aynı yıl çıkarılan 173 sayılı Bakanlar Kurulu Kararnamesi'yle TİCİ'ye, 1924 Paris Olimpiyatları'na katılabilmek için devlet tarafından 17.000 TL ödenek sağlanmıştır. 18 Şubat 1936 tarihinde bağımsız olarak sporu yöneten TİCİ kaldırılmış ve Türk Spor Kurumu (TSK) kurulmuştur. Bu durum, sporda devletin müdahalesini ve doğrudan yetkisini getirmiştir. TSK dönemi (1936-1938), sporda kulüplerin federatif yönetiminden devlet yönetimine geçişi olarak değerlendirilmektedir (Gök, Sunay, 2010: 8).

1938 yılında 3530 sayılı Kanun ile spor yönetimini devlet üstlenmiş ve Beden Terbiyesi Genel Müdürlüğü kurulmuştur. Böylelikle Türkiye'de devletin spora destek vermesi kanunlarda, hükümet programlarında, bütçe, kararname ve planlarda yer almıştır.

Spor ilk kez Atatürk döneminde, 1937 yılında hükümet programlarına girmiş olmakla birlikte, II. Dünya Savaşı'nın olumsuz etkilerinden dolayı 1947 yılına kadar hükümet programlarında bir daha yer almamıştır. 1946-1947 Hükümet Programı'nda "Her türlü spor faaliyetleri, okullar ve kulüpler için öğretici kadroyu yetiştirecek yüksek beden eğitimi enstitüsünün açılması ve spor sahaları kurulmasında girişimde bulunulması" tedbirleri yer almıştır.

5.2. Anayasalarda Yer Alan Spor Politikaları

1982 tarihli Anayasada, spor ilk kez yer almış ve madde 58 ve 59 ile gençlik, spor ve sporcu, güvence altına alınmıştır. Anayasamızın özellikle 59'ncu maddesinde yer alan "*Devlet her yaştaki Türk vatandaşlarının beden ve ruh sağlığını geliştirecek tedbirleri alır, sporun kitlelere yayılmasını teşvik eder, devlet başarılı sporcuyla korur*" hükmünü dayanak kabul ederek, Gençlik ve Spor Bakanlığı ile bağlı kuruluşu olan Spor Genel Müdürlüğü; gençliği korumaya ve sporu geliştirmeye yönelik her türlü tedbirleri almaktadır.

Buna göre, beden eğitimi ve spor, tüm vatandaşların sağlığının ve emek gücünün korunması hakkı çerçevesinde ele alındığında, sağlığın ve emek gücünün korunması nasıl bir bireyin toplum karşısındaki sorumluluğuyusa aynı şekilde "yaşam-çalışma" koşullarını planlı bir biçimde iyileştirmek ve halkın sağlığını korumak için kapsamlı bir sosyal politika geliştirmek ve uygularken beden eğitimi, okul ve herkes için sporları özendirme ve geliştirmek de devletin ödev ve sorumluluğu olarak karşımıza çıkmaktadır (Fişek, 1998: 144).

5.3. Kalkınma Planlarında Yer Alan Spor Politikaları

Türkiye'nin planlı dönemlere adım attığı 1963 yılından itibaren, sporun kitlelerde yaygınlaştırılması konusu beş yıllık kalkınma planlarında yer

almıştır. 1. ve 9. Plan hariç bütün planlarda spora ilişkin tedbir ve önceliklere yer verilmiştir.

Spor Kulüplerinin Sorunları ile Sporda Şiddet Sorununun Araştırılarak Alınması Gereken Önlemlerin Belirlenmesi amacıyla oluşturulan Meclis Araştırma Komisyonu çalışmaları sırasında kalkınma planları incelenmiş ve planlarda yer alan, spora ilişkin politikalar 10 farklı kategoriye ayrılarak aşağıda listelenmiştir (TBMM Araştırma Komisyonu Raporu, 2011: 123-125).

1) Devletin, Diğer İdarelerin Spordaki Rolü ile Bu Alanda Politika ve Strateji Geliştirme

2) Millî Eğitimde Sporun Desteklenmesi, Hizmet İçi Eğitim ve İstihdam

3) Tesisleşme

4) Spor Faaliyetlerinin Çeşitlendirilmesi, Toplumda Yaygınlaştırılması ve Spor Bilincinin Tesisi

5) Spor Kulüpleri ve Federasyonlara İlişkin Tedbirler

6) Finansman

7) Uluslararası Organizasyonlar ve Uluslararası İlişkiler

8) Sporcu Sağlığı ve Sosyal Güvenlik Hakları

9) Amatör Sporların Desteklenmesi

10) Spor Malzemelerinin Üretimi ve Temini

5.4. Hükümet Programlarında Yer Alan Spor Politikaları

61 inci hükümet programında; 12.06.2011 tarihli 61. Hükümet döneminde yeni ve daha icracı bir yapı ile etkin bir şekilde hizmet sunulacağı, Başbakanlığa bağlı kuruluşların sayısı azaltılarak Başbakanlığın asli görevi olan koordinasyon işlevinin güçlendirildiği, Devlet bakanlıklarının kaldırılarak bazı bakanlıkların yeniden yapılandırıldığı vurgulanmaktadır. Oluşturulan bu yeni yapıyla devletin, vatandaşa daha iyi hizmet sunmaya uygun kurumlara kavuşturulduğu bu çerçevede; toplum hayatımıza daha yaygın bir şekilde dahil etmek için yeni kurulan Gençlik ve Spor Bakanlığının büyük bir enerji ile çalıştırılacağı ifade edilmektedir. Bu programda spor, sadece boş zamanları değerlendirme aracı olarak değil, aynı zamanda sosyalleşmenin ve sağlıklı bir toplum olmanın da önemli bir aracı olarak görülmektedir. Toplumumuzun bütün katmanlarının spor ile tanışması, spor faaliyetlerine aktif olarak katılması yönünde büyük yatırımlar yapıldığı, çocuklarımızın, gençlerimizin, yaşlılarımızın, kadın-erkek demeden bütün vatandaşlarımızın spor yapabilmesi için büyük, yaygın ve çeşitli spor tesisleri açıldığı belirtilerek, 2002'den bu yana tesis sayısının yüzde 500, sporun

tesisleşmesi için ayrılan kaynağın yüzde 600, lisanslı sporcu sayısının yüzde 1000 oranında arttığı 4.366 amatör milli sporcumuza verilen aylık burs miktarının 3 kat artırılarak karşılıksız burs miktarının 2011'de 720 TL'ye (bu rakam 2014 yılı için 900-TL dir) çıkartıldığı ifade edilmiştir. Ayrıca bu programda spor yapma kültürünü benimsemiş, seyirci olmanın ötesine geçerek sporu gündelik hayatın bir parçası haline getirebilmiş nesillerin yetişmesi hedeflenmektedir.

5.5. Gençlik ve Spor Bakanlığının Spor Üzerindeki Görev ve Yetkileri

638 sayılı KHK ile Bakanlığın görevleri arasında sporla ilgili temel iki görev sayılmaktadır.

1.Spor faaliyetlerinin plan ve program dâhilinde ve mevzuata uygun bir şekilde yürütülmesini gözetmek, gelişmesini ve yaygınlaşmasını teşvik edici tedbirler almak.

2.Spor alanında uygulanacak politikaları tespit etmek ve uluslararası kuralların ve talimatların uygulanmasını temin etmek.

Diğer taraftan Bakanlığın müstakil bir dairesi olan Spor Hizmetleri Dairesine de bir takım görevler verilmiştir. Bunlar KHK ile açıkça belirlenmiştir.

- Gençlik veya spor alanında proje ve çalışmalar yapmak, bu alanda yapılacak proje ve çalışmaları değerlendirmek, katılmak, desteklemek, uygulama ve sonuçlarını denetlemek, desteklenecek proje ve çalışmalara ilişkin usul ve esasları belirlemek.

- Spor faaliyetlerinin gelişmesini ve yaygınlaşmasını teşvik edici tedbirler almak ve bu faaliyetlere her yaşta katılımı sağlayacak önlemler geliştirmek.

- Yurtiçi ve yurtdışı spor faaliyetlerinin plan ve program dâhilinde ve mevzuata uygun olarak yürütülmesini gözetmek ve gelişmesini sağlamak, spor alanındaki uluslararası kuralların ve talimatların uygulanmasını temin etmek.

- Spor federasyonlarının kurulmasını teşvik edici önlemler almak, sporcu yetiştirilmesi, sporcu sağlığı ve spora ilgiyi artırmaya yönelik çalışmaları takip etmek.

- Spor alanında uygulanacak temel politika önerileri geliştirmek.

5.6. Spor Genel Müdürlüğünün Spor Üzerindeki Görev ve Yetkileri

Spor Genel Müdürlüğünün görevleri şunlardır:

- Vatandaşın ve okuldışı gençlerin fizik, moral güç ve yeteneklerini sağlayan beden eğitimi, oyun, jimnastik ve spor faaliyetlerini sevk ve idare etmek,

- Milli Eğitim Bakanlığına bağlı bütün öğretim kurumlarının; yurt içi ve yurt dışı spor faaliyetlerini programlamak, beden eğitimi ve spor faaliyetlerinin esaslarını tespit etmek, yürütmek, bu faaliyetlere ait araç, gereç ve benzeri ihtiyaçları sağlamak,

- Okuldışı izcilik ve spor faaliyetlerini programlamak, düzenlemek, yönetmek ve gelişmesini sağlamak; spor idarecisi, antrenör, monitör, spor elemanları ve hakemleri yetiştirmek, eğitmek, sayılarını artırmak, eğitim merkezleri kurmak,

- Sporcu ve spor kulüplerinin tescil, vize, aktarma işlemlerini yapmak,

- Spor federasyonlarının kurulması ve spor dallarını belirlemek için gerekli usul ve esasları tayin ve tespit etmek,

- Beden eğitimi ve spor faaliyetleri için gerekli olan saha, tesis ve malzemeleri yapmak, yaptırmak, işletmek ve bu tesisleri vatandaşın istifadesine sunmak,

- Sporcu sağlığı ile ilgili tedbirleri almak, sporcu sağlık merkezleri açmak, açtırmak, işletmek, işletilmesine yardımcı olmak, sporcuların sigortalanması işlemlerini yapmak ve yaptırmak,

- Spor müsabakalarında milletlerarası kuralların ve her türlü talimatın uygulanmasını sağlamak,

- Beden eğitimi ve spor alanında teknik bilgi ve spora ilgiyi artıracak yayınlar yapmak, faaliyetlerde bulunmak,

- Milletlerarası spor temas ve münasebetlerinde resmi merci görevi yapmak,

- Bu Kanuna göre tescili yapılmış bulunan spor kulüp ve kuruluşları ile spor amacını taşıyan teşekkül, sporcu ve spor elemanlarını denetlemek,

- Başarılı sporculara ve çalıştıricılarına ayni ve nakdi yardım yapmak ve yapılmasını sağlamak, ödüllendirmek,

- Özürlü bireylerin spor yapabilmelerini sağlamak ve yaygınlaştırmak üzere; spor tesislerinin özürlülerin kullanımına da uygun olmasını sağlamak, spor eğitim programları ve destekleyici teknolojiler geliştirmek, gerekli malzemeyi sağlamak, konu ile ilgili bilgilendirme ve bilinçlendirme çalışmaları ile yayınlar yapmak, spor adamları yetiştirmek, özürlü bireylerin spor yapabilmesi konusunda ilgili diğer kuruluşlarla işbirliği yapmak,

6. SPORA AYRILAN BÜTÇE KAYNAKLARI

Tablo 1: Spor Genel Müdürlüğünün 2002-2012 Toplam Bütçe Ödenekleri ve Harcamaları

Yıl	Başlangıç Ödeneği	Eklenen Ödenek	Toplam Ödenek	Toplam Harcama
2002	86.736.000	133.394.000	220.130.000	191.539.000
2003	209.118.000	20.690.000	229.808.000	201.134.000
2007	347.830.000	69.074.000	416.904.000	389.024.000
2012	731.341.000	501.559.100	1.232.900.100	1.227.547.020
2013	864.877.000	722.758.750	1.587.635.750	1.563.009.018
2014	920.749.000			

Kaynak: Spor Genel Müdürlüğü-2014

Spor Genel Müdürlüğüne ayrılan bütçe ödenekleri ve harcamalarına fonksiyonel olarak bakıldığında ayrılan kaynağın % 95'inin spor faaliyetlerine, % 5'inin ise gençlik faaliyetlerine ayrıldığı görülmektedir. Ancak, bu kaynaklardan gençlik hizmetlerinin de yararlandığı yadsınamaz bir gerçektir. Genel bütçe içerisinde ayrılan kaynaklar yapılan hizmetlere karşılık gelmekle beraber, yapılması gereken hizmetlerin yanında yetersiz kalmaktadır. Diğer taraftan ekonomik dalgalanmalara paralel olarak harcamalarda düşüş görülmektedir. Bunun temel nedeni özellikle 2005 yılında yaşanan ekonomik krizdir. Daraltıcı maliye politikaları sonucu kamu harcamalarında ve yatırımlarda bir düşüş yaşanmıştır. Ancak sonraki yıllar, ekonomideki iyileşme ve siyasal istikrara paralel bütçe ödeneklerinde ve harcamalarda önemli miktarda artış sağlanmıştır. 2002 yılında 191 Milyon TL. harcama yapılmışken bu rakam 2011 yılında 1 Milyar 169 Milyon TL.'ye ulaşmıştır. Böylece harcamalarda % 512'lik artış sağlanmıştır.

Toplam ödeneğin başlangıç ödeneğine göre yüksek bulunmasının temel nedeni ise yıl içerisinde spor toto gelirlerinin belli bir oranının genel müdürlük bütçesine mevcut yasalar çerçevesinde aktarılmasıdır. Eklenen ödenek toplam içerisinde önemli bir oran teşkil etmektedir. Bu kaynağında önemli bir kısmı genel müdürlük tarafından yaptırılan tesis yatırımlarına ayrılmaktadır. Bunun yanı sıra Spor Toto Teşkilat Başkanlığı reklam karşılığında bir takım spor yatırımları yapmaktadır.

Harcamalardaki artışın bir diğer nedeni ise siyasi baskı ve tercihlerin yanı sıra uluslararası alanda yapılacak büyük gençlik ve spor organizasyonların ülkemizde gerçekleştirilmesidir.

Böylece Türkiye tesisleşme altyapısını tamamlamakta, uluslararası alanda adını duyurmakta ve başarılı sporcuların ve spor elemanlarının yetişmesine katkıda bulunmaktadır.

7. SPOR YATIRIMLARI

Spor Genel Müdürlüğü Türkiye genelinde yeni spor salonları, gençlik merkezleri, yüzme havuzları, sporcu kamp eğitim merkezleri, güreş eğitim merkezleri, tenis kompleksleri ve benzeri spor tesislerinin yapımını, mevcut spor tesislerinin bakım onarım ve modernizasyonunu gerçekleştirmekte bununla birlikte ev sahipliğini üstlendiği çeşitli uluslararası spor organizasyonlarında kullanılmak üzere ilave spor tesisleri yapmaktadır.

Tablo 2: 2002-2014 Yılları İtibariyle Yatırım Ödenekleri ve Harcamaları

YILLAR	BAŞLANGIÇ ÖDENEĞİ	EKLENEN ÖDENEK	TOPLAM ÖDENEK	TOPLAM HARCAMA
2002	79.500.000	43.351.000	122.851.000	62.072.000
2003	41.000.000	7.178.341	48.178.341	38.938.104
2007	109.583.000	17.396.658	126.979.658	109.107.220
2012	332.265.000	194.550.000	526.815.000	526.265.311
2013	395.330.000	134.173.000	529.503.000	521.546.116
2014	419.053.000			

Kaynak: Spor Genel Müdürlüğü-2014

Spor Genel Müdürlüğüne 2012 yılında spor tesisi yatırımları için 332.265.000 TL başlangıç ödeneği tahsis edilmiş olup, yıl içi revize ödeneklerle beraber bu rakam 381.270.000 TL ye ulaşmıştır. Bu ödeneklerle toplamda 380 adet proje yürütülmüştür. Yatırımlar için harcanan miktar 2002 yılında 62 milyon TL iken 2013 yılında 395.330.000 TL başlangıç ödeneği tahsis edilmiş olup revize ödeneklerle birlikte yılsonu itibariyle 501 milyon TL ye ulaşmıştır. Böylece yatırımlarda son on yılda yüzde 575 oranında büyük bir artış sağlanmıştır. 2014 yılı için ise başlangıç ödeneği olarak 419 milyon TL öngörülmüştür.

8. YENİ STADYUMLAR, YÜZME HAVUZLARI VE DİĞER SPOR TESİSLERİ

Arsa devri karşılığında yeni stadyumlar ve spor tesisleri yapılmak suretiyle büyük projelere imza atılmaktadır. Spor Genel Müdürlüğü'nün TOKİ ve Belediyeler ile yapmış olduğu protokoller kapsamında arsa değeri yüksek, ekonomik ömürlerini tamamlamış, uluslar arası standartları karşılamayan stadyum ve spor tesislerinin bulunduğu arsaların mülkiyet devri karşılığında yeni ve modern stadyumlar ile diğer spor tesislerinin yapımına başlan-

mıştır. Bu kapsamda TOKİ ile mülkiyeti Spor Genel Müdürlüğüne ait Ali Sami Yen Stadyum arsasının satışı ve gelir paylaşımını esas alan anlaşma çerçevesinde 52.000 seyirci kapasiteli Seyrantepe Stadyumu ve Mersin'de Akdeniz Oyunları kapsamında 25.000 seyirci kapasiteli Teyfik Sırrı Gür Stadyumu tamamlanarak hizmete açılmıştır.

Bununla birlikte mülkiyeti Spor Genel Müdürlüğüne ait ve üzerinde tesislerin bulunduğu taşınmazların TOKİ'ye devri karşılığında, TOKİ tarafından yeni stadyum ve ihtiyaç duyulan diğer tesislerin yaptırılması konusunda; toplamda 2013 yılı itibarıyla 25 adet protokol yapılmış bulunmaktadır.

Tablo:3 Yatırım Projeleri

Yapımı Tamamlanan	213
Yapımı Devam Eden	230
İhale Aşamasında	222
Yer Tahsisi ve İhale Hazırlıkları Devam Eden	124
Toplam	789

Tablo:4 Öncelikli olarak yatırım programında yer alan projeler

Futbol Sahası	267
Spor Salonu	193
Gençlik Merkezi	155
Yüzme Havuzu	48
Atletizm Pisti	21
Stadyum	25
Diğer Tesisler	80
Toplam	789

9. SPOR HİZMETLERİ

Spor, toplumların göz ardı edemeyeceği, kesintiye uğratamayacağı ve vazgeçemeyeceği evrensel, bütünleştirici bir aktivitedir. Sporla iç dinamiğini arttıran ülkeler tarihsel süreç içerisinde dışa açılma ihtiyacı duymuşlardır. Güçlü olmak, başkalarını yenmek üzere benimsenen spor giderek moral değerler kazanarak, uluslararası etkinliklerin düzenlendiği noktaya ulaşmıştır. Günümüzde ise spor, sanayinin hızla gelişimi, yoğun kentleşme, serbest zaman artışı gibi temel toplumsal değişimlere bağlı yeni boyutlar kazanmıştır. Spor hareket ve heyecan olarak iki ana temele dayanır. Spor bir eğitim işidir. En iyi eğitim erken yaşlardan başlayan eğitimidir. Bu gerçekten

hareketle sporun ve gençliğin iç içe olduğu söylenebilir. Günümüzde spor, fertlerin bedenlen, ruhen ve fikren gelişmelerini bu öğeler arasında koordinasyon yeteneğini sağlayan bir bilimdir. Ancak bu gelişme, bilimsel metot uygulamakla mümkün olabilir. Böyle yapılmadığı takdirde spor boş zamanları doldurmak için yapılan bir uğraş olmaktan öteye gidemez (Sunay, 2003: 39). Tüm halkımızın spor yapması, sporda ülkemizin uluslararası alanda kazandığı başarıların artması ve başarılı sporcuların desteklenmesi yönünde yapılan çalışmalar devam etmektedir.

9.1. Sporcu, Kulüp ve Antrenör Sayıları

Tablo:5 Lisanslı ve Faal Sporcu Sayıları-2013

	Lisanslı Sporcu Sayısı	Faal Sporcu Sayısı
SGM	2.718.521	655.677
TFF	596.765	596.765
MEB	687.145	687.145
SPOR KARTI	685.431	685.431
TOPLAM	4.687.862	2.625.018

Kaynak: Spor Genel Müdürlüğü 2014

2011 yılsonu itibarıyla lisanslı sporcu sayısı 2.888.386 iken sportif altyapıya verilen önem sayesinde yaklaşık yirmi aylık bir sürede lisanslı sporcu sayısı 1.799.476 kişi artarak %62 lik bir artışla 4.687.862' ye ulaşmıştır.

Tablo 6: Antrenör Sayıları (2003-2013)

Yıllar	Antrenör Sayısı
2003	20.470
2004	25.544
2012	114.239
2013	

Kaynak: Spor Genel Müdürlüğü 2014

Tablo 7: Kulüp Sayıları (2002-2013)

YIL	KULÜP SAYISI
2002	6.035
2003	6.122
2012	11.077
2013	12.426

Kaynak: Spor Genel Müdürlüğü-2014

9.2. Okul Spor Faaliyetleri

2010-2011 eğitim öğretim yılından itibaren okul spor faaliyetleri Spor Genel Müdürlüğü tarafından organize edilmektedir. Okul spor faaliyetleri

21 branşta faaliyet göstermekte iken 2013-2014 eğitim öğretim yılında 31 branşa çıkmış, bu faaliyetlere katılan sporcu sayısı 2011-2012 eğitim-öğretim yılında 582.961 iken 2012-2013 eğitim-öğretim yılında 687.148'e ulaşmış, 2012-2013 eğitim-öğretim yılında yapılan harcama ise 28.301.000 TL olarak gerçekleşmiştir.

2012-2013 eğitim öğretim yılında okul spor faaliyetlerinin daha verimli hale getirilmesi ve veri tabanının oluşturulması amacıyla okul spor faaliyetleri bilgi yönetim sistemi adı altında bir yazılım hazırlanmış ve internet ortamında tüm il müdürlükleri ve okullarda kullanıma açılarak yapılan faaliyetler bilgi yönetim sistemi üzerinden yönetilmeye başlanmıştır.

9.3. Ünilig (Üniversiteler Ligi)

Bakanlıkça büyük önem verilen ve üniversite gençliğinin spora teşvik edilmesi amacıyla başlatılan ÜNİLİG'e henüz 2. yılı olmasına rağmen yoğun bir ilgiyle karşılaşmıştır. 2013-2014 sezonunda ÜNİLİG faaliyetleri Basketbol, Voleybol, Masa Tenisi, Salon Futbolu, Korunmalı Futbol, Buz Hokeyi, Ragbi ve Tenis olmak üzere 9 spor dalında yapılmaktadır.

Tablo 8: Unilige Katılan Takım ve Sporcu Sayıları

	2012-2013	2013-2014
SPOR DALI SAYISI	6	9
ÜNİVERSİTE SAYISI	86	106
TOPLAM TAKIM SAYISI	176	323
<i>BAYAN TAKIM</i>	47	107
<i>ERKEK TAKIM</i>	129	216
TOPLAM SPORCU SAYISI	3.065	6.127
<i>BAYAN SPORCU</i>	526	1.559
<i>ERKEK SPORCU</i>	2.539	4.568

Kaynak: Spor Genel Müdürlüğü- 2013

9.4. İl Spor Merkezleri

05-18 yaş grubundaki çocuk ve gençleri spora yönlendirmek, spor kulüplerine sporcu kaynağı sağlamak ve toplumda spor kültürünü yaymak amacıyla 81 Gençlik Hizmetleri ve Spor İl Müdürlüğü ile Özel-Kamu Kurum ve Kuruluşlarının açmış olduğu İl Spor Merkezleri faaliyetlerine 2012 yılında 9.455 eğitici ile 598.662 çocuk ve genç katılmıştır. Halen devam eden 2013 yılı İl Spor Merkezlerinde 833.694 çocuk ve gence ulaşılmıştır. 2014 yılı hedefi 1.000.000'un üzerine çıkmaktır.

9.5. Türkiye Sportif Yetenek Taraması Projesi

Türkiye genelinde uygulanacak ve 2014 yılında 6-11 yaş aralığında yaklaşık 5.000.000 çocuğa ulaşılması hedeflenen proje ile bir yandan üstün sportif yeteneği bulunan çocukların erken yaşta belirlenmesi diğer yandan ise tüm çocukların yatkın olduğu spor branşlarına yönlendirilmesi planlanmaktadır. Sürat, denge, esneklik, dayanıklılık, kuvvet testleri, reaksiyon zamanı, el-göz koordinasyon testleri vb. özelliklerin ölçümlendiği “Sportif Yetenek Taraması” projesine ilişkin altyapı çalışmaları tamamlanmış olup 2014 yılı başında projenin başlaması hedeflenmektedir.

9.6. Türkiye Olimpik Hazırlık Merkezleri

Halihazırda yıldızlar ve gençler kategorilerinde sportif başarısını kanıtlamış sporcuların daha iyi imkanlarla sportif yaşamlarını devam ettirmeleri ve başarılı birer olimpik sporcu olmalarını sağlamak amacıyla Adana, Aksaray, Ankara, Bursa, Çorum, Erzurum, Gaziantep, İzmir, Kahramanmaraş, Kastamonu, Kayseri, Kocaeli, Konya, Mersin, Samsun ve Trabzon olmak üzere toplam 16 ilde “Türkiye Olimpiyat Hazırlık Merkezi” kurulmasına karar verilmiş ve bu illerde çalışmalar başlamıştır. Söz konusu merkezlerde yer alacak sporculara en üst düzeyde antrenör, kondisyoner, diyetisyen, fizyoterapist, psikolog desteği sağlanmakta ve bunun yanında konaklama, gıda ve ulaşım vb. masrafları Bakanlıkça karşılanmaktadır.

9.7. Türkiye Olimpiyat Enstitüsü

Spor alanında gelişmiş ülkelerin tamamında bulunan “Olimpiyat Enstitüsü”nün ülkemizde kurulmasıyla adeta sessiz bir devrim gerçekleştirilmektedir. Bakanlık ile Hacettepe Üniversitesi arasında yaklaşık 200.000.000 TL maliyeti olan “Olimpiyat Enstitüsü” kurulması yönünde mutabakata varılmıştır. Yurtdışı örneklerinden çok daha iyisini Ankara’da, Hacettepe Üniversitesi’nin Beytepe kampüsünde Türk sporcusunun hizmetine sunmak üzere harekete geçilmiştir. Sporcuların kas gelişiminden, antrenman disiplinine varıncaya kadar birçok unsurun, bilim ve spor adamlarının gözetiminde, laboratuvar ortamında kontrol edileceği, sporcunun yemeğinin kalorisinden, gün içinde kaç adım attığına, günün dakikalarını nerede ve hangi spor salonunda harcadığına varıncaya kadar büyük bir disiplin içerisinde takip edileceği, içerisinde konaklama tesisi, antrenman salonları ile oksijen odaları dahil olmak üzere tam bir spor kampüsünden oluşan Enstitünün

olimpik sporcuların başarılarına çok büyük katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

10. SPOR ALANINDA YAPILAN ÖNEMLİ ULUSLARARASI ORGANİZASYONLAR VE BUNLARIN BÜTÇE İÇİNDEKİ PAYLARI

10.1. İzmir Üniversiteler Gençlik Oyunları

23. Universiade 2005 İzmir Yaz Oyunları, Türkiye'nin ev sahipliği yaptığı en büyük spor organizasyonlarından biridir. Daha önce 1971 yılında yine İzmir'de düzenlenen Akdeniz Oyunlarında olduğu gibi Universiade 2005 Yaz Oyunlarının düzenlenmesi için Türkiye'nin gösterdiği çaba spor yoluyla tüm dünya insanları arasında barışın paylaşılmasına ve yaygınlaşmasına verdiği büyük önemin bir göstergesidir (Şahin; 2006: 1). Başarılı bir organizasyonla geçen yaz oyunlarında organizatörler ve katılımcılar "Dünya Ege Mavisinde Buluşuyor" sloganının gerçek olmasını sağlamışlardır. İzmir'de 7884 katılımcıyı bir araya getiren organizasyon FISU tarihindeki en yüksek katılıma imza atmıştır (Killian; 2006: 3). Universiade Yaz Oyunları spor dalları çeşitliliği ve teknik alt yapısı açısından, yaz olimpiyatları ile karşılaştırılabilecek dünyanın en büyük spor organizasyonlarından biridir. 23. Universiade 2005 İzmir Yaz Oyunları ise delegasyon sayısı ve spor dalları sayısı açısından şimdiye kadar yapılan oyunların en büyüğü olmuştur. Oyunlara 5372 si sporcu, 2512 si delegasyon görevlisi olmak üzere toplam 7884 kişi katılmış, 14 dalda spor müsabakaları gerçekleştirilmiştir (Aksoy; 2006: 4).

Universiade Kanunu Oyunların finansman kaynağının büyük kısmının Merkezi Hükümet ve İzmir Büyükşehir Belediyesi tarafından ve ayrıca televizyon yayınları, pazarlama, sponsorluk, gelirleri, nakit ve aynı bağışlar ve Universiade organizasyonu kapsamında sunulan diğer hizmetlerden elde edilen gelirler ile sağlanacağını belirtmiştir. 113.031.800-TL olan toplam giderlerin %88.5 i Merkezi Hükümet tarafından, %3.7 si İzmir Büyükşehir Belediyesi tarafından ve %7.8 i Organizasyon Komitesinin elde ettiği gelirler ile ödenmiştir.

Organizasyon sonucu toplam 637 adet olarak dağıtılan madalyalara bakıldığında Türkiye'nin 10 Altın, 11 Gümüş ve 6 Bronz olmak üzere toplam 27 madalya ile 8 inci sırada yer aldığı görülmektedir. Ev sahipliği yaptığımız bir organizasyonda elde ettiğimiz bu başarı asla küçümsenemez ancak yeterli değildir.

10.2. 2011 Erzurum Üniversiteler Kış Spor Oyunları

Ülke olarak üstlenmiş olduğumuz çok önemli uluslararası organizasyonlardan biri de “2011 Erzurum Üniversiteler Kış Spor Oyunları”dır. Oyunlara 53 ülkeden toplam 2708 sporcu ve delegasyon katılarak dünya rekoru kırılmıştır.

Bu kapsamda Erzurum’da; 5 adet Atlama Kulesi, 3000 seyircili Buz Pateni Salonu ve Antrenman Salonu, Buz Hokeyi salonu, Curling salonu, Basın Merkezi, Konaklı belediyesi kayak tesisleri, yol, gölet, kar yapma ve teleski-telesiyej tesisleri, Palandöken bölgesi kayak tesisleri gölet, kar yapma ve teleski-telesiyej tesisleri, Kandilli bölgesi kayak tesisleri, Erzurum Cemal Gürsel Stadyumu Modernizasyonu gibi çok önemli projelere imza atılmış ve Erzurum dünyanın sayılı kayak merkezlerinden biri haline getirilmiştir. Bu amaçla yapılan çalışmalarda 600 milyon-TL’yi aşan harcama yapılmıştır (Özak; 2010: 3).

10.3. 2011 Trabzon Avrupa Gençlik Oyunları

Avrupa Olimpiyat Komiteleri Birliğinin (EOC) organizasyonu olan ve EYOF (European Youth Olympic Festival) olarak adlandırılan Avrupa Olimpik Gençlik Oyunlarınının 11 incisi 23-30 Temmuz 2011 tarihleri arasında Trabzon’da gerçekleştirilmiştir. Bu organizasyona ev sahipliği yapan Türkiye gerekli yatırımları gerçekleştirmiştir. Bu amaçla; 7500 seyircili Spor Salonu, Atletizm Stadyumu, Üstü açılıp, kapanır, atlama kuleli olimpik yüzme havuzu, Basın merkezi, Cimnastik salonu gibi önemli projelere imza atılmış Trabzon önemli bir spor merkezine dönüştürülmüştür.

Oyunlarda 9 branşta 1438 erkek, 1140 bayan olmak üzere toplam 2578 sporcu yarışmıştır. Bu sayı EYOF tarihinin en yüksek katılımıdır. Oyunlarda toplam 729 madalya ve 14 takım kupası verilmiştir. Madalya sıralamasında Rusya 21 altın, 17 gümüş ve 16 bronz ile birinci olurken Türkiye 9 branşta 72 si erkek 68 i bayan toplam 140 sporcu ile mücadele etmiştir. Müsabakalarda sporcularımız 2 altın ve 7 bronz madalya kazanarak sıralamada 20 nci olmuşlardır. Bu amaçla yapılan çalışmalarda 77.5 milyon TL’si oyunların organizasyonu, 149 milyon TL si tesislerin yapımı ve onarımı için olmak üzere 227.5 milyon TL yi aşan harcama yapılmıştır.

10.4. 2013 Mersin Akdeniz Oyunları

Yunanistan’ın taahhüt ettiği halde ekonomik nedenlerden dolayı düzenlemekten vazgeçmek zorunda kaldığı ve Mersin’de düzenlenen XVII. Akde-

niz Oyunlarında sporcularımız uluslararası alanda hem bireysel sporlarda hem de takım sporlarında 24 branşta 47 altın, 44 gümüş ve 37 bronz olmak üzere toplam 128 madalya kazanarak oyunlar tarihinde ilk kez 2. olmuş ve büyük bir başarıya imza atmıştır.

Akdeniz'e kıyısı olan 24 ülkenin katılımıyla gerçekleştirilmiş olan oyunlara 4000'e yakın sporcu katılmıştır. Bu amaçla Mersin'e aşağıdaki yatırımlar yapılmıştır.

- 1-1000 seyircili olimpik yüzme havuzu
- 2-7500 seyircili spor salonu
- 3-Teniz kompleksi
- 4-Atış poligonu
- 5-Spor tesisleri modernizasyonu
- 6-Antrenman spor salonu
- 7-Jimnastik spor salonu

2012 yılında bu yatırımlar için yaklaşık 80 Milyon TL.'lik bir kaynak tahsis edilmiş olup, Akdeniz Oyunları için yapılacak toplam harcamaların 800 milyon TL olacağı tahmin edilmektedir.

Tablo 9: Uluslararası Organizasyonlara Ayrılan Kaynak

	2011 Dünya Üniversiade Kış Oyunları Hazırlık Düzenleme Kurulu	2011 Trabzon Avrupa Olimpik Gençlik Yaz Festivali Hazırlık Düzenleme Kurulu	Mersin 2013 Akdeniz Oyunları Hazırlık Düzenleme Kurulu	TOPLAM
TOPLAM	600.000.000,00	221.000.000,00	800.000.000,00	1.621.000.000,00

Kaynak: Gençlik ve Spor Bakanlığı, 2013

10.5. Uluslararası Organizasyonlar

Dünya Basketbol Şampiyonası, WTA Kadınlar Şampiyonlar Ligi, Dünya Güreş Şampiyonası gibi uluslararası organizasyonlara ev sahipliği yapan ülkemiz son yıllarda olduğu gibi 2013 yılında da büyük uluslararası organizasyonlara ev sahipliği yapmıştır.

Bu kapsamda;

- Mersin 2013 XVII. Akdeniz Oyunları,
- 2013 WTA Tenis Kadınlar Şampiyonlar Ligi,
- 2013 Dünya Okçuluk Şampiyonası,
- U20 Futbol Dünya Kupası,

Organizasyonlarını başarılı bir şekilde üstlenmiş ve tamamlamıştır.

2014 yılında ülkemiz;

- Dünya Basketbol Kadınlar Şampiyonası,
- Ritmik Cimnastik Dünya Şampiyonası,
- Bedensel Engelliler Atıcılık Dünya Kupası,
- Eskrim Büyükler Dünya Kupası,
- Dünya Gençler Buz Pateni Short Track Şampiyonası,
- Avrupa Bayanlar Petank Şampiyonası,

etkinliklerine ev sahipliği yapacaktır.

SONUÇ

Sonuç olarak denilebilir ki; siyasi ve ekonomik işlemlere sahip olan bütçeler verilen kararların en etkili bir şekilde yerine getirilmesini sağlarlar. Bütçeler, çağın ihtiyaçlarına cevap verebilmek için bir bütçe sistemi, makro ekonomik istikrar sağlama, kaynak dağılımında etkinlik ve hizmet üretiminde verimliliği teşvik etme, hesap verme ve çok yıllık bir öngörü sağlama mekanizmalarına sahiptir. Spor politikaları konusunda verilen kararların hayata geçirilmesinde bütçe politikaları önemli bir yer teşkil etmektedir. Sınırlı kaynaklarla gençliğe ve spora yapılacak yatırımlar arasında belli bir denge kurulması, kamu harcamaları yoluyla bu alandaki yatırımların şekli, içeriği ve büyüklüğünün belirlenmesi sosyo-politik açıdan günümüzde git-tikçe artan bir öneme sahiptir. Bu nedenle bütçe politikaları ile bu alandaki yatırımlara ayrılacak kaynak miktarında önemli bir artış beklenmektedir.

Bugüne kadar yapılan bütçe planlamalarında her yıl Spor Genel Müdürlüğünün Bütçesinde önemli miktarda artışlar yaşandığı, yatırım harcamalarının da bu artışların içinde önemli bir yer teşkil ettiği görülmektedir. Son on yıllık gelişmelere bakıldığında 2002 yılı ile 2014 yılı bütçe rakamlarında % 966, yatırım rakamlarında %575 artış olduğu görülmekte ve bu durum bütçe imkanları dahilinde alınabilecek ödenek miktarının alındığı tespitini doğrulamaktadır. 2002 yılında yatırım programında 5 adet tesis yatırımdan 2014 yılında 789 adet yatırımın desteklendiği, amatör spor kulüplerine yapılan yardımların 2002 yılında 315.000 TL'den 2013 yılı itibariyle 315.000.000 TL ye ulaştığı, kulüp sayısının 6 binden 13 bine çıktığı, lisanslı sporcu sayısının 2002 yılında 848.316 iken 2013 yılında 4.687.862'ye yükseldiği, her yıl artan sayıda uluslararası organizasyonlara ev sahipliği yapıldığı, müsabakalarda elde edilen başarıların hatırı sayılır derecede yükseldi-

ği, elit sporcu yetiştirmek amacıyla sporcu seçiminin yapıldığı ve sporcu yetiştirme merkezlerinin kurulduğu ve merkezi yönetim tarafından spor politikalarına ayrı bir önem verilerek hükümet programlarında ve kalkınma planlarında yer almasının sağlandığı görülmektedir.

Bu gelişmelerin bir bütün olarak değerlendirilmesinden ve analiz edilmesinden anlaşılmaktadır ki spora ayrılan kaynak miktarındaki artışlar spordaki başarıyı beraberinde getirmektedir. Böylece maddi kaynaklardaki artışlar ile spor yatırımları, spor organizasyonları ve sporda elde edilen başarılar arasında olumlu ve aynı yönlü bir ilişki olduğu görülmektedir.

KAYNAKÇA

- AKSOY, Ş. (1993), *Kamu Bütçesi*, Filiz Kitabevi, İstanbul
- AKSOY, T. (2006), "Sunuş Konuşması", *İzmir Yaz Oyunları Resmi Raporu*, Cilt 1: yönetim, İzmir
- BÜLBÜL, D; Ejder, H. L.; ŞAHAN, Ö. (2005), *Devlet Bütçesi*, Gazi Kitabevi, Ankara
- EDİZDOĞAN, N. (2005), *Kamu Bütçesi*, Başak Matbaacılık, Bursa
- CANBAY, T. (2001), "Bütçe Etiği (Kavramsal Bir Yaklaşım)", *CBÜ Yönetim ve Ekonomi Dergisi*, cilt 8, sayı 2
- COŞKUN, G. (1986), *Devlet Bütçesi Türk Bütçe Sistemi*, Turhan Kitabevi, Ankara
- DİNLER, Z. (1998), *İktisada Giriş*, Ekin Kitabevi Yayınları, Dördüncü Basım, Bursa
- DPT (1996), *Konsolide Bütçe Dengesinde Yapısal ve Devresel Gelişmeler*, TC DPT Yıllık Programlar ve Konjonktür Değerleme Genel Müdürlüğü
- FİŞEK, K. (1998), *Devlet Politikası ve Toplumsal Yapısıyla İlişkileri Açısından Dünya'da ve Türkiye'de Spor Yönetimi*, 2. Baskı, Bağırğan Yayınevi, Ankara
- GÖK, Y. ve HAKAN, S. (2010), "Türkiye ve Fransa'da Uygulanan Spor Yönetiminin Kamu Yönetimi Açısından Karşılaştırılması", *Sportre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, cilt 8, sayı 1
- KİLLİAN, G. E. (2006), "Sunuş Konuşması", *İzmir Yaz Oyunları Resmi Raporu*, Cilt 1: Yönetim, İzmir
- KOÇ, M. (2001), "Genel ve Katma Bütçe Dışındaki Bütçe Yapıları, Tarihsel Süreç İçinde Konsolide Bütçe ile Döner Sermaye- Vakıf Fon İlişkisi ve Özel Bütçe Kavramının Analizi", *Devlet Bütçe Uzmanlığı Araştırma Raporu*, Ankara
- MALİYE Bakanlığı Bütçe ve Mali Kontrol Genel Müdürlüğü (2002), *Analitik Bütçe Sınıflandırması Eğitim El Kitabı*, Ankara
- MECLİS Araştırması Komisyonu Raporu (2011), "Spor Kulüplerinin Sorunları ile Sporda Şiddet Sorununun Araştırılarak Alınması Gereken Önlemlerin Belirlenmesi", Ankara

ÖZAK, F.N. (2010), “TBMM Plan ve Bütçe Komisyonundaki 2011 Mali Yılı Bütçe Sunumu”, Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü, Ankara

TÜĞEN, K. (1999), *Devlet Bütçesi*, Anadolu Matbaacılık, 2. Baskı, İzmir

SUNAY, H. ve SARACALIOĞLU, A.S. (2003), “Türk Sporcusunun Spordan Beklentileri ile Spora Yöneltilen Unsurlar”, *Spormetre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, cilt 1, sayı 1

SUNAY, H. (2003), “Türk Spor Politikasına Analitik Bir Bakış”, *Spormetre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, cilt1, sayı 1

ŞAHİN, M.A. (2006), “Sunuş Konuşması”, *İzmir Yaz Oyunları Resmi Raporu*, Cilt 1: Yönetim, İzmir

ŞAHİN, Ö. (2007), “Türkiye’de Performans Esaslı Bütçeleme Sisteminin Değerlendirilmesi ve Uygulama Örneği”, *Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi*, Ankara

ULUATAM, Ö. (1995), *Makro İktisat*, Savaş Yayınları, 8.Baskı

<http://www.resmigazete.gov.tr> (Erişim Tarihi: 15.05.2013)

<http://www.kyk.gov.tr/kyk/html/index.php> (Erişim Tarihi:27.03.2013)

<http://www.gsb.gov.tr> (Erişim Tarihi:20.04.2012)

<http://www.dpt.gov.tr/Kalkinma.portal> (Erişim Tarihi:15.05.2013)